

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

19 липня 2018 р.

Київ

№ 358-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 17.07.2018 № 500-01/3615-п та повідомлення про нову державну допомогу, надіслане листами Виконавчого комітету Вараської міської ради від 17.04.2018 № 147/02.3-27/04 (вх. № 195-ПДД від 17.04.2018) та від 22.05.2018 № 187/02.3-27/04 (вх. № 5-01/6092 від 25.05.2018) (далі – Повідомлення), яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (далі – Порядок 2-рп),

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Листом від 17.04.2018 № 147/02.3-27/04 (вх. № 195-ПДД від 17.04.2018) Виконавчим комітетом Вараської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 27.04.2018 № 500-29/05-5288 Повідомлення залишено без руху та запитано додаткову інформацію. Листом від 22.05.2018 № 187/02.3-27/04 (вх. № 5-01/6092 від 25.05.2018) Виконавчим комітетом Вараської міської ради надано додаткову інформацію до Повідомлення.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (3) Виконавчий комітет Вараської міської ради (34400, м. Вараш, Рівненська обл., Майдан Незалежності, 1, ідентифікаційний код юридичної особи 03315879).

2.2. Отримувач підтримки

- (4) Кузнецовське міське комунальне підприємство ((34400, м. Вараш, Рівненська обл., Майдан Незалежності, 2, ідентифікаційний код юридичної особи 30536302).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (5) Метою (ціллю) підтримки є:
- забезпечення розвитку та стабільної роботи Кузнецовського міського комунального підприємства відповідно до його функціональних призначень;
 - оплата заборгованості за спожиту теплову енергію та водопостачання.

2.4. Очікуваний результат

- (6) Забезпечення надання якісних послуг з водопостачання та водовідведення, теплопостачання, зокрема:
- упорядкування розрахунків підприємства з теплопостачальними організаціями за спожиті в процесі виробництва послуги теплової енергії та погашення існуючої кредиторської заборгованості;
 - своєчасне проведення розрахунків з бюджетами всіх рівнів по податках і зборах;
 - створення умов для стабільної роботи комунального підприємства при здійсненні своєї господарської діяльності;
 - підвищення надійності роботи виробничих потужностей комунального підприємства;
 - забезпечення утримання в належному стані мереж та об'єктів, що знаходяться у господарському віданні підприємства;
 - дотримання нормативів, норм, стандартів, порядків і правил при виробництві і наданні послуг.

2.5. Форма підтримки

- (7) Фінансова підтримка на безповоротній основі.

2.6. Обсяг підтримки

- (8) Загальний обсяг підтримки – 82 990 550,40 грн на погашення заборгованості за спожиту теплову енергію та водопостачання.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (9) Рішення Вараської міської ради від 29.09.2017 № 856 «Про затвердження Програми цільової фінансової підтримки Кузнецовського комунального підприємства на період 2017 – 2027 років».

2.8. Тривалість підтримки

- (10) З 01.07.2018 по 31.12.2027.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (11) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів

господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

- (12) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (13) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (14) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Повідомлення Європейської Комісії) заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або загрожують спотворенням конкуренції, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.

4. СФЕРА ПРИРОДНОЇ МОНОПОЛІЇ

- (15) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (16) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення належить до сфери регулювання цього Закону.
- (17) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

- (18) У первинному та вторинному законодавстві Європейського Союзу поняття «природна монополія» відсутнє. Натомість існує положення, що стосується законної монополії, що означає наявність спеціальних та виключних прав, які держава може призначити підприємствам (як правило державним) з метою забезпечення виконання публічних обов'язків. Так, відповідно до статті 106 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, держава може зобов'язати певного суб'єкта господарювання бути оператором, що надає послуги загального економічного інтересу (далі – ПЗЕІ). У такому випадку суб'єкти господарювання, що надають ПЗЕІ або ті, що мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил конкуренції тільки у тій мірі, в якій це не перешкоджає виконанню дорученого їм спеціального завдання.
- (19) Законна монополія існує тоді, коли надання такої послуги на законодавчому рівні або регулюючими заходами покладено на ексклюзивного надавача, з явною заборороною будь-яким іншим підприємствам надавати таку послугу (навіть не задовольняти можливий попит з боку певних груп покупців). Проте сам факт надання публічних послуг конкретним підприємством не означає, що таке підприємство користується законною монополією.
- (20) За загальним правилом, надання послуг законною монополією виключає будь-яке спотворення конкуренції, однак є умови, що мають бути кумулятивно виконані. Ці умови встановлені пунктом 188 Повідомлення Європейської комісії, а саме:
- послуга має бути предметом законної монополії;
 - законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає існування ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
 - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
 - якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи і витрати та запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидіювання комерційної діяльності.
- (21) Обов'язок запобігання фінансуванню комерційної діяльності внаслідок перехресного субсидіювання регламентовано міжнародними зобов'язаннями, передбаченими Угодою. Відповідно до статті 263 (4) Угоди сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою (тобто до 2022 року) мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є уповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншої сторони, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та

послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

- (22) Враховуючи те, що суб'єкт природної монополії може здійснювати й іншу комерційну діяльність, не пов'язану з виконанням функції природної монополії, мають бути окремі бухгалтерські рахунки для запобігання перехресного субсидіювання.
- (23) Відповідно до статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема, вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню.
- (24) Отже, фінансова підтримка, пов'язана з відшкодуванням витрат за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не буде державною допомогою, якщо:
 - послуга є предметом природної монополії;
 - послуга, що надається природною монополією, не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає існування ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
 - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
 - надавач відповідної послуги не використовує державну підтримку у діяльності, яка не пов'язана з функцією природної монополії.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (25) Кузнецовське міське комунальне підприємство створено на базі комунальної власності територіальної громади міста, підпорядковується Вараській міській раді з метою надання послуг з водопостачання та водовідведення, постачання та транспортування теплової енергії.
- (26) Кузнецовське міське комунальне підприємство є суб'єктом природної монополії на ринках з централізованого водопостачання, водовідведення та транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (регіональними) тепловими мережами відповідно до зведеного Переліку суб'єктів природних монополій по Рівненській області.
- (27) Кузнецовське міське комунальне підприємство є ексклюзивним надавачем послуг з централізованого опалення, водопостачання та водовідведення. Альтернативного способу надання цих послуг у місті Вараш не існує, тому така послуга не конкурує з іншими послугами у цій місцевості, що відповідає нормам пункту 188 Повідомлення Європейської комісії.
- (28) Відповідно до додаткової інформації, наданої Виконавчим комітетом Вараської міської ради листом від 03.07.2018 № 243/02.3-27/04 (вх. № 5-500/7681 від 03.07.2018), фінансова підтримка Кузнецовського міського комунального підприємства надається лише на відшкодування витрат, пов'язаних з наданням послуг з централізованого водопостачання та постачання теплової енергії як суб'єкта природної монополії, а саме: на погашення заборгованості за спожиту теплову енергію та водопостачання, що відповідає нормам пункту 188 Повідомлення Європейської комісії.
- (29) Кузнецовське міське комунальне підприємство не має власного джерела теплової енергії, тому вимушене закуповувати теплову енергію у Рівненської атомної електростанції (далі – Рівненська АЕС). Джерелом виробництва та постачання теплової

енергії, а також гарячої води є тепловикористальна установка Рівненської АЕС. Теплова енергія та гаряча вода надається споживачам міста Вараш по магістральних та розподільчих трубопроводах, що знаходяться у господарському віданні Кузнецовського міського комунального підприємства. В місті Вараш не існує альтернативного джерела теплової енергії.

- (30) Однією з умов, за якої державна підтримка є державною допомогою, – підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції. Сфера природної монополії передбачає відсутність конкуренції на відповідному ринку внаслідок технологічних особливостей виробництва, а також виробництва товарів (послуг), які не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами). На ринку надання послуг з водопостачання, водовідведення та транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (регіональними) тепловими мережами у місті Вараш Кузнецовське міське комунальне підприємство є єдиним надавачем наведених послуг.
- (31) З огляду на зазначене, державна підтримка з метою відшкодування витрат за послуги, які надаються суб'єктом природної монополії, не буде спотворювати конкуренцію, а отже, не буде державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (32) Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2017 № 2-рп, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631, на підставі інформації, наданої Виконавчим комітетом Вараської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка у формі фінансової підтримки на безповоротній основі, що виділяється на підставі рішення Вараської міської ради від 29.09.2017 № 856 «Про затвердження Програми цільової фінансової підтримки Кузнецовського комунального підприємства на період 2017 – 2027 років» Кузнецовському міському комунальному підприємству на період з 01.07.2018 по 31.12.2027 у сумі 82 990 550,40 грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Головуючий –
перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

М. НІЖНИК